

'Europese horizonten g om luchtspiegelingen i onderweg te vermijden

De Litouwse president **DALIA GRYBAUSKAITĖ** EU-top in Tallinn voor te enthousiaste visioe

Dit weekend houden de Koerden in Brussel een cultuurfeest. Er is muziek, traditionele kledij en een 'Mesopotamisch' buffet. En er wordt gepraat over de 'revolutionaire bevrijdingsideologie' van de PKK. © Gert Jochens

'Iraaks Koerdistan is niet het echte Koerdistan'

GISELLE NATH

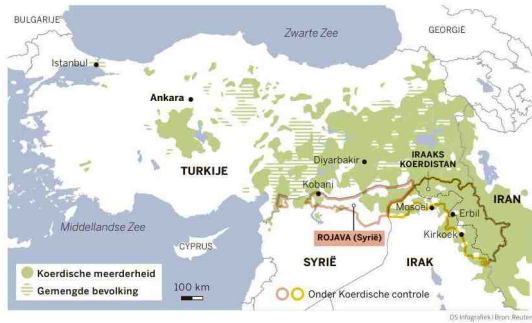
BRUSSEL Het is een intense periode voor de Koerdische gemeenschap. Maandag stemde 92,7 procent van de Iraakse Koerden voor onafhankelijkheid. Zopas oordeelde een Brusselse rechtbank dat de militante Koerdische PKK 'geen terroristische organisatie, maar een strijdende partij' is. Ook in Koerdisch Syrië ('Rojava') hield een zusterorganisatie van de PKK deze week verkiezingen. Een recept voor een triomfantelijk cultuurfeest?

Aan de Brusselse Oude Graanmarkt serveert Mustafa Eslik zijn kameraden drankjes. Hij neemt even de tijd om me een foto te tonen op zijn gsm. Een jonge man glimlacht onder goudachtig septemberlicht. 'Mehmet stierf twee dagen geleden in Raqqa (naar Koerden tegen IS vechten, red.). Hij was journalist, woonde in Engeland. Het is erg. Maar wij zijn moedige mensen, wij gaan door.'

Van de terreurlijst af

Er is muziek, traditionele kledij en een 'Mesopotamisch' buffet op dit openingsfeest. Toch is dit geen typisch folkloristisch partijtje. Hier loopt het vol met mensen die vurig willen praten over ideologie: de 'revolutionaire bevrijdingsideologie' van de PKK. Een organisatie die Koerdische dissidenten stevig aanpakt en sinds 2002 op de terreurlijst van de EU staat. Maar ook een sociale beweging die spreekt over feminisme, antikapitalisme en persoonlijke

Met een groot cultuurfeest vieren de Koerden in Brussel dit weekend een land dat nog niet bestaat. N-VA supportert mee, en dat is vreemder dan u zou denken.

ontwikkeling. Zijn de twee gezichten te verzoenen?

'De PKK valt alleen leger en politie aan en verontschuldigt zich altijd voor eventuele burger-slachtoffers', beweert Delil Agbaba, een jonge Genkenaar die actief is voor de Koerdische zaak. 'Je

kunt geen terreurgroep zijn als je internationale conventies van het oorlogsrecht volgt. Ja, er is een splintgroep, de TAK, die vindt dat de PKK te soft is. Maar de PKK weet zelf niet wie bij de TAK hoort of bij de PKK.' De TAK doode in 2016 minstens 112 burgerdoden in

Istanbul en Ankara. Er woedt een ja-needdiscussie over of de PKK en de TAK zo gescheiden zijn. Sommige PKK-leiders namen afstand van de TAK, en de terreurlijst is uiteindelijk maar een afspraak tussen politici. En dus zou dit gevoelige dossier weleens snel kun-

nen gaan schuiven. Dellil noemt het Brusselse oordeel een 'belangrijk precedent' om de PKK snel van die EU-terreurlijst te krijgen.

Vrije mentaliteit

De Belgische Koerden die hier samenzijn, benadrukken de sociale kant van de PKK. De Kortrijkse studente Nazlican Ezer dankt er 'haar vrijheid aan'. 'Toen mijn Koerdische vader in België toekwam, had hij een heel conservatieve kijk. Door contact met de PKK is hij veel ruimdenkender. Ik mag studeren en op kot gaan. Als meisje niet evident. Zijn vrienden zeggen nog altijd dat hij er spijt van zal krijgen.' Opmerkelijk: Nazlican is met haar hart niet in Irak, maar in Rojava, Syrië. 'Daar gebeurt de bevrijding echt. Er is grassroots democratie. Koerdische mannen en vrouwen vechten zij aan zij (tegen IS, red.), en de mannen leren de vrouwen als meer te zien dan een stel borsten.' Ze hoopt er ooit als psycholoog kinderen te helpen.

'Zo is het bijna voor iedereen met wie we spreken. De leider van Iraaks Koerdistan wil alleen meer macht, meer geld en meer cliëntelisme', klinkt het bij Mustafa. 'Iraaks Koerdistan is voor ons niet het belangrijkste, daar zitten de vrouwen nog tussen vier muren', zegt Hasan Farhan uit Luik.

Koerdistan is voor deze feestvierders niet per se een land, maar een progressieve, totale mentaliteit. 'Vrijheid gaat om een mindset. Als de vrouwen niet vrij zijn,

is het volk niet vrij, zeggen verschillende mensen. Het bestuur van Iraaks Koerdistan, waar clans belangrijker zijn dan volksraden, roept hier weinig bewondering op. Nazlican verwacht ook meer van de strijd in Turkije. 'De rechte Turken zijn zeker niet vrij, kijk maar naar de censuur op hun universiteiten. Kijk naar het islamistische fascisme', zegt ze. Is Europa dan vrij? 'Ik heb gekozen voor psychologie in plaats van rechten, want ik vind het rechtssysteem hier onderdrukkend', schampert ze. Aan de Graanmarkt is de PVDA echt niet revolutionair genoeg.

Peumans spreekt

Ook aanwezig op dit linkse revolutionaire cultuurfeest: N-VA'er Jan Peumans, voorzitter van het Vlaams Parlement, en partijgenoot Karl Vanlouwe (EU-Comité voor de Regio's). Zij beginnen hun speech over het belang van cultuur en identiteit wel met dat Iraakse referendum. 'Een uiting van de wil van het Koerdische volk, en een bewijs dat volkeren

overal verenigd zijn via hun taal en cultuur', zegt Peumans niet zonder bewondering. De zaal blijft kalm. Spontaan applaus barst pas later los, als Peumans spreekt over de 'bevrijding in Syrië en Turkije'. 'De taal en cultuur verenigen de twee groepen Koerden niet, want de PKK'ers hebben marxistische roots en de Iraakse Koerden een conservatieve leider.'

Heeft de N-VA goed begrepen waar het over gaat? De Koerden geven graag toe dat er een kloof is. 'Andere partijen zijn welkom maar dagen niet op uit angst voor Turkse kiezers', suggereren sommigen. Dellil: 'Ik stem niet voor de N-VA maar als ze ons willen steunen, graag. Al moeten we behoedzaam blijven. Er zijn veel Vlaams Belangers naar de N-VA gegaan. Als de steun voor ons gelinkt is aan anti-islamitisch of anti-Turks sentiment, is dat onaanvaardbaar.'

De internationale revolutie is hier niet dood. 'De PKK is de grootste bevrijdingsbeweging van dit moment', zegt Dellil. 'Over de hele wereld zoeken mensen een alternatief voor het kapitalisme en staten zoals die nu bestaan. Wij hebben contacten in Marokko (naar een protestbeweging tegen corruptie onder leiding van Nasser Zafsafti is, red.), in de Filipijnen, bij de Indignados in Spanje. We vertalen voor het eerst boeken van Ocálan naar het Spaans, omdat er zoveel interesse is in Zuid-Amerika.' Eerst Koerdistan en dan de wereld. Of omgekeerd.

'Door contact met de PKK is mijn vader meer ruimdenkend en mag ik op kot. Niet evident voor een vrouw'

NAZLICAN EZER

